

Citace záznamu

Veronika Řezníčková - Pavel Waisser, zámek Vimperk, Příčné západní křídlo, *Renesanční a manýristické štukatérství v Čechách a na Moravě* (online databáze), <https://stuky.upce.cz/node/628>, vyhledáno 19. 4. 2024.

zámek Vimperk, Příčné západní křídlo

Číslo záznamu: 628

Bližší určení díla: plastická výzdoba východního průčelí paláce horního hradu ve Vimperku: podstřešní římsa, ostění oken, klenáky přízemní arkády s antropomorfními motivy (asi kamenné), znak Novohradských z Kolovrat (?), iniciály Jáchyma Novohradského z Kolovrat a datace do roku 1624

Památkově chráněno, č. úskp: 17973/3-3811

Umístění: plastická výzdoba východního průčelí paláce horního hradu ve Vimperku

Date: 1624

záp. křídlo, vých. fasáda, zámek Vimperk, 25. 09.18, R. Gája 001

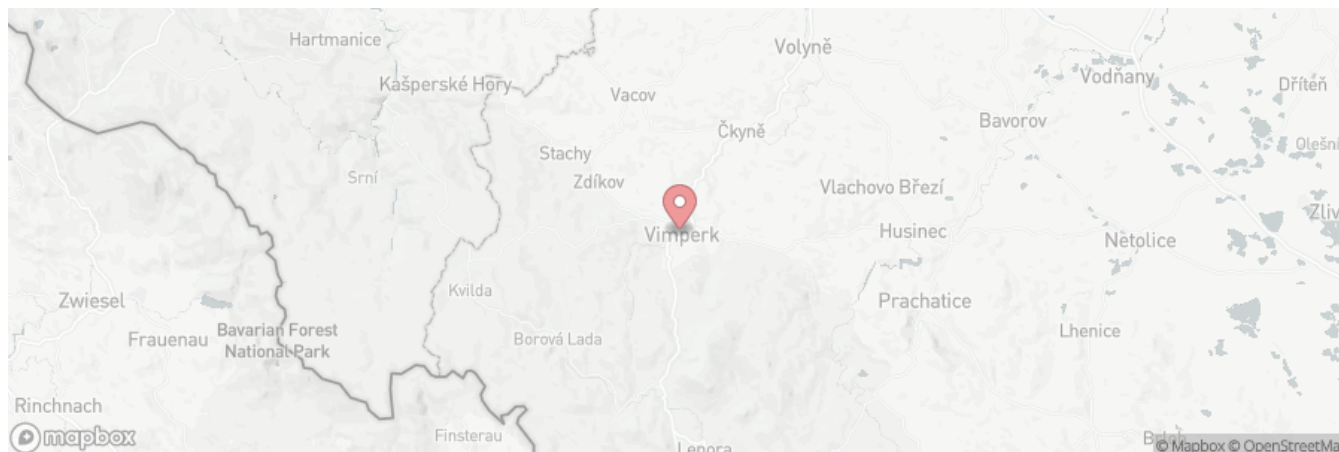
Anotace

Zámek ve Vimperku vznikl přestavbou hradu z druhé poloviny 13. století na reprezentativní sídlo Rožmberků a zejména Novohradských z Kolovrat, kteří mu vtiskli současnou pozdně renesanční podobu. K roku 1624 nechal Jáchym Novohradský vystavět západní, příčné křídlo tzv. Horního zámku, jehož průčelí je zdobeno štukovými reliéfy válečných trofejí, erbem Kolovratů a antropomorfními prvky.

Abstract

The chateau in Vimperk was built by rebuilding the medieval castle (the second half of the 13th century) into a representative residence of the Rožmberk family and especially the family Novohradský of Kolovrat, who shaped it into its current late Renaissance form. In 1624, Jáchym Novohradský had the western, transverse wing of the so-called Upper Castle built, the facade of which is decorated with stucco reliefs of war trophies, the Kolovrat coat of arms and anthropomorphic elements.

Kraj	Okres	Obec	Katastr
Jihočeský kraj	Prachatice (okres)	Vimperk	Vimperk
Ulice, čp. / č. o. 1		GPS 49.054316617116, 13.771648259263	

Technika šuku	Materiálová skladba	Povrchové úpravy	Původnost
	nejdná se zřejmě o štuk v klasickém slova smyslu	polychromie	Původní stav s druhotnými zásahy

Uměleckohistorický popis

Zámek ve Vimperku vznikl přestavbou hradu z druhé poloviny 13. století na reprezentativní sídlo Rožmberků a zejména Novohradských z Kolovrat, kteří zámku vtiskli jeho současnou pozdně renesanční podobu. Stavební úpravy inicioval již Vilém z Rožmberka, který hrad získal roku 1554 a na něj pak v 60. letech navázal jeho bratr Petr Vok, který však kvůli zděděným dluhům byl nucen roku 1601 vimperské panství odprodat svému příteli Volfovi Novohradskému z Kolovrat (†1609) a jeho manželce Juditě Novohradské ze Šternberka (†1617), kteří pokračovali v budování rezidence, především tzv. Horního hradu s malou kaplí Čtyř evangelistů. Tzv. Dolní zámek (na dnešním prvním nádvoří) pak vznikl zřejmě až za působení jejich syna Jáchyma ve 20. letech 17. století, kdy bylo nutné také rezidenci opravit po poškození během stavovského povstání. Roku 1630 musel Jáchym Novohradský prodat panství pánům z Eggenbergu. Zámek je nepravidelného půdorysu se třemi vnitřními nádvořími ve svahu. Nejvýše je kolem třetího nádvoří situována hradní věž s obytným jádrem panského sídla, tedy Horním zámkem. Jeho komplex budov měl původně oválný tvar, který pak rozdělilo příčné křídlo vystavěné za Jáchyma Novohradského kolem roku 1624, jak dokládá nápis na vstupním průčelí Horního zámku *Ano domini MDCXXIV* spolu s iniciálami stavebníka *I N Z K* a štukovým erbem Kolovratů. Fasáda tohoto příčného křídla je členěna pěti arkádami, z nichž se jedna otevírá do průjezdu, završenými klenáky s plastickými antropomorfními prvky. Horní patra jsou od přízemí dělena fabionovou římsou a jejich obdélná okna se rytmičky střídají s pilastry vysokého řádu. Stavba je zakončena štukovým kladím, na němž se podle principu dórského řádu střídají triglyfy a metopy, v nichž jsou umístěné válečné trofeje jako přilby, kyrsy, části brnění, jezdecké boty s ostruhami, pistole a meče. Tyto reliéfy snad mohly odkazovat na rytířské ctnosti a válečné zkušenosti objednavatele (Hajná 2017, s. 463-485).

Historické zásahy / opravy

probíhají restaurátorské průzkumy

Literatura

Günther de Angelis, *Winterberg im Böhmerwald. Sozialstruktur und Volksleben, Tradition und neue Wege. Schriftenreihe der Kommission für deutsche und osteuropäische Volkskunde in der Deutsche Gesellschaft für Volkskunde* 49, Elwert 1990.

Antonín Beneš – Jan Solar -Václav Starý, *Vimperk město pod Boubínem*, České Budějovice 1979.

Milena Hajná, Zámek Vimperk, in: Michal Konečný (ed.), *Na věčnou paměť, pro slávu a vážnost: renesanční aristokratická sídla v Čechách a na Moravě ve správě Národního památkového ústavu*, Kroměříž 2017, s. 463–485.

Vlastislav Ourada, Zdravé povětrí na Winterbergu. K vlivu rožmberské tradice na stavební podobu panského sídla Vimperk v raném novověku, in: Peter Balog (ed.), *Rožmberkové: rod českých velmožů a jeho cesta dějinami*, České Budějovice 2011, s. 220-221.

Emanuel Poche, *Umělecké památky Čech*, 4, T-Ž, Praha 1982, s. 231.

August Sedláček, *Hrady, zámky a tvrze království českého. Díl jedenáctý. Prachensko*, Praha 1897, s. 141-152.

Prameny

Jan Muš – Vít Jesenský, *Zámek Vimperk. Stavebně-historický průzkum, II.*, Praha 1990 (nepublikovaný stavebněhistorický průzkum, exemplář: NPÚ ÚOP v Českých Budějovicích, sig. PD 10500).

Jan Urban, *Hrad Vimperk. Stavebně-historický průzkum, I. – Dějiny objektu*, Praha 1989 (nepublikovaný stavebněhistorický průzkum, exemplář: NPÚ ÚOP v Českých Budějovicích, sig. PD 10481).

Autoři záznamu

Veronika Řezníčková - Pavel Waisser

Datum poslední změny

10.7.2023

Fotodokumentace současného stavu

Zámek Vimperk, záp. křídlo, vých. fasáda
(Robert Gája, 2018)

Zámek Vimperk, záp. křídlo, vých. fasáda
(Robert Gája, 2018)

Zámek Vimperk, záp. křídlo, vých. fasáda
(Robert Gája, 2018)

Zámek Vimperk, záp. křídlo, vých. fasáda
(Robert Gája, 2018)

Zámek Vimperk, záp. křídlo, vých. fasáda
(Robert Gája, 2018)

Zámek Vimperk, záp. křídlo, vých. fasáda
(Robert Gája, 2018)

Zámek Vimperk, záp. křídlo, vých. fasáda
(Robert Gája, 2018)

Zámek Vimperk, záp. křídlo, vých. fasáda,
erb Jáchyma Novohradského z Kolovrat s
iniciálami (Robert Gája, 2018)

Zámek Vimperk, záp. křídlo, vých. fasáda
(Robert Gája, 2018)

Zámek Vimperk, záp. křídlo, vých. fasáda
(Robert Gája, 2018)

Zámek Vimperk, záp. křídlo, vých. fasáda
(Robert Gája, 2018)

Zámek Vimperk, záp. křídlo, vých. fasáda
(Robert Gája, 2018)